

DEBATT

Send inn ditt leserinnlegg på fremover.no/debatt. Klikk på «Skriv ditt leserbrev her» og last opp tekst og bilder. Innlegg må ha fullt navn.

Fremover forbeholder seg retten til å redigere i innlegg.

Andre henvendelser til debattredaksjonen: debatt@fremover.no

#SCHNAKES

Vil ha snøscooter-ja

Rune Østergren (Frp) foreslår løyper i Skjomen, Bjerkvik og Ballangen.

Stort NE!! Sier bare: Se hvordan det er på Riksgrensen. Fantastisk skiterreng er ødelagt pga ei sinnsyk scooterkjøring. Støy og eksos hører ikke til i naturen.

MARIANNE EILERTSEN

Absolutt JA i regulerte former. Vi disponerer sammen ENORME områder og det burde være plass til oss alle

JON HARR

Fint når man går på jakt på vinteren og holder på å bli nedkjørt. Kan hvertfall få løyper utenfor jakt terreng så er jeg for. Under skoggrensen.

STIAN ERIK ROLSTAD

Et rungende JA. Det gjør at flere enn bare de unge, friske og spreke kan komme seg til fjells, det er for eksempel egoistisk i mine øyne å utestenge funksjonshemmede.. Men det må uansett være kun etter strengt regulert løypenett.

MERETE ISELINA ESPEJORD

Ja, så lenge det er fornuftig tilrettelagt.

VERONICA KREMMIDA
PAULSEN

En helhetlig blå økonomi ikke minst for Alaska og

Kommentar

FRODE MELLEMLIVIK
Direktør
ANDREAS RASPOJNIK
Prosjektleder ved Nordområdesenteret

Økonomiske utviklingsinitiativer i hav- og kystregionen knyttes stadig oftere til et prosjekt som er under utvikling, kalt 'den blå økonomien'. Det er en økonomi som innbefatter alle havbaserte aktiviteter. Den blå økonomien betyr i hovedsak å koble økonomisk utnyttelse av havet til bærekraftige og miljømessige økosystemer, noe som ikke minst er ment å komme befolkningen langs kysten til gode.

I ALASKA har den blå økonomien blitt hyllet som selve fremtida for statens økonomiske utvikling. Alaskas tilgang til havene er unik blant de amerikanske statene, og Alaska er hjem for en av verdens ledende globale havindustrier. Fiskere fra Alaska står for eksempel for nesten to tredjedeler av landets årlige høsting av sjømat. Hvis Alaskas havindustri hadde vært proporsjonal med de tilgjengelige havområdene, ville den være verdt nærmere 100 milliarder dollar - mer enn tolv ganger den verdiskapingen som Alaska står for i dag. Overgangen fra enkel ressursutvinning og eksport til diversifisering og bærekraftig utvikling av havet innebærer dermed et formidabelt potensial for Alaskas fremtidige økonomiske utvikling.

NORSKE BESLUTNINGSTAKERE har så å si alltid vært engasjerte i havet, og det å få fram de mange mulighetene for økonomisk utvikling som ressursene i havet gir. Nesten 70 prosent av Norges eksportinntekter kommer fra havbaserte økonomiske aktiviteter og ressurser,

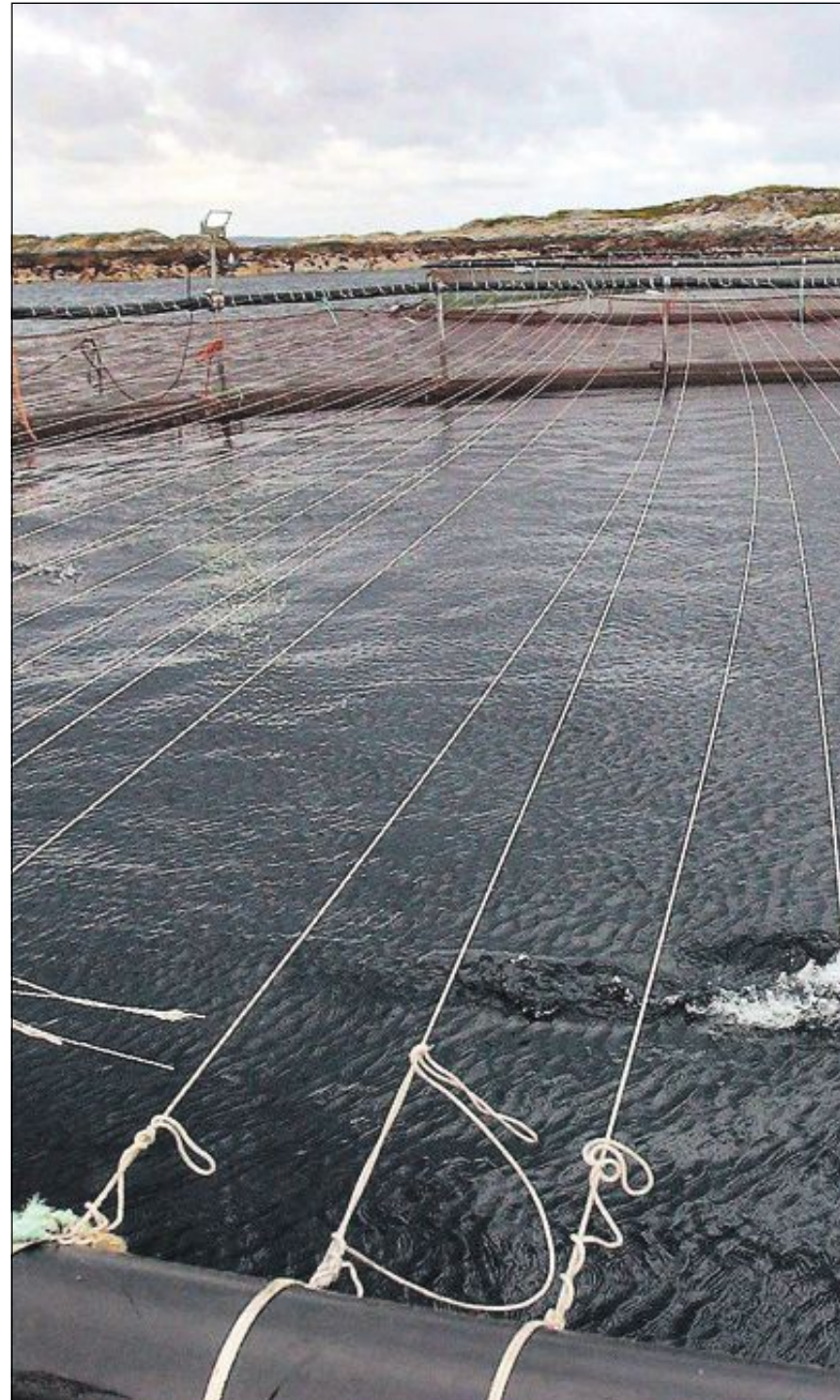
og en helhetlig og bærekraftig blå økonomi i nordområdene er derfor særdeles viktig for Norge. Det er verdt å merke seg at omtrent 80 prosent av de maritime områdene er i Nord-Norge; knyttet til Nordland, Troms og Finnmark fylker, i tillegg til Svalbard. Vi trenger kunnskap for å være sikre på at disse ressursene utvikles på en best mulig økonomisk og bærekraftig måte. Nordområdesenteret ved Nord universitet i Bodø har vært blant de ledende institusjonene i å utvikle kunnskap om potensialet i den blå økonomien. Etableringen av Senter for hav og Arktis i Tromsø er et ytterligere skritt for å styrke fokuset på viktigheten av kunnskap om den blå økonomien.

PÅ GRUNN av den blå økonomiens viktighet trenger vi å utvikle en økonomisk modell hvor potensialet i denne økonomien blir mye tydeligere enn det som er tilfelle i de modeller som er i bruk i dag. Som et utgangspunkt trenger vi å:

- **UTVIKLE** en klar definisjon av hva den blå økonomien er og omfatter. En slik definisjon kan anvendes for å gi operative mål og også for å definere midler for nå disse målene.

- **UTVIKLE** et sett av strategier som over tid kan gi grunnlag politiske beslutninger og utvikle program for å realisere potensialet i den blå økonomien.

FOR Å utvikle en fungerende og operativ definisjon av hva den blå økonomien kan være i nordområdene, er det viktig å bygge så vel på den kunnskap som de aktive aktørene i havindustrien har som det som er bygd opp over lang tid av lokal og tradisjonell kunnskap knyttet til ressursene i havet. Det er også viktig at en god definisjon maktet å inkludere elementer og forhold som kan gi rom for helt nye industrier og helt nye tilpassinger. Når en har klart å utforme en god definisjon av

VIKTIG: Ressursene i havet er viktig for Nord-Norge og Norge.

hva er den «blå økonomi i nordområdene» er, er det mulig å utforme strategier som kan gi grunnlag for politiske beslutninger om hvordan en kan anvende ressursene og utforme aktivitetene knyttet til havet for å sikre en bærekraftig og økonomisk attraktiv fremtid.

Et treårig prosjekt ved Nordområdesenteret har fått i oppdrag å identifisere kjernetemaene som kan gi 'blå svar' til disse to nordområde regionene.

ALASKANOR-PROSJEKTET HAR som mål å forbedre kunnskapsdeling om potensialet i

STATSMINISTEREN

ni er viktig, g Nord-Norge

den blå økonomien i disse to nordområdene regionene.

ALASKA OG Nord-Norge som geografisk ligger langt fra hverandre, har mange likheter men også betydelige forskjeller. Likhetene er særlig knyttet til regionenes avhengighet av maritime industrier så vel som potensialet for blå økonomisk utvikling. Det har imidlertid så langt ikke vært delt mye kunnskap mellom disse regionene om mulighetene for å ta vare på de mangefasettede mulighetene relatert til å utvikle den blå økonomien.

NORGES HONORÆRE konsul i Alaska Lise Kristiansen Falskow ser et stort potensial i tettere samarbeid mellom Nord Norge og Alaska. «Alaskas økonomi er primært basert på oljeinntekter som står for hele 85 prosent av Alaskas budsjett. Å se etter vekstmuligheter innen-

for den blå økonomien ville ikke bare være bra for Alaska, men også for forholdet mellom Alaska og Nord-Norge. Jeg ser mange likheter mellom Alaska og Nord-Norge og er veldig begeistret for dette prosjektet og potensialet for partnerskap som ligger i det».

ALASKANOR VIL ikke bare øke kunnskapen blant relevante interessenter og beslutningstakere; prosjektet vil også bidra til å føre de to regionene tettere sammen og utarbeide en vei for fremtidig samarbeid mellom næringer på begge sider av Polhavet.

■ AlaskaNor koordineres av Nordområdesenteret ved Nord universitet i Bodø. Det er finansiert av det norske utenriksdepartementet og Nordland Fylkeskommune, og strekker seg fra september 2018 til juli 2021. For ytterligere informasjon, se www.alaskanor.com.

LESERBREV

KVINNEHELSE

Tre viktige kamper

DA JEG tidligere i mars deltok på Norges delegasjon til FNs kvinnekommisjon i New York, var kvinnehelse et av de mange viktige temaene som ble drøftet. Jeg benyttet anledningen til å løfte problemstillingene rundt kjønnslemlestelse, sosial kontroll og kvinnehelse i mitt innlegg. De mange historiene jeg hørte fra kvinner rundt om i verden, fortalte meg at vi ikke må ta norsk kvinnehelse for gitt.

I NORGE har vi vært så heldige å ha Norske Kvinners Sanitetsforening, som i over 120 år har fremmet kvinnehelse som tema. Men det er fortsatt mye å ta tak i for å bedre kvinners helse. Derfor har Sanitetskvinnene innført 23. mars som en markeringsdag for kvinnehelse.

FOR MEG er de følgende tre kampene innen kvinnehelse viktig å løfte frem:

1. Bekjempelse av kjønnslemlestelse

NASJONALT KUNNSKAPSENTER om vold og traumatisk stress rapporterte i 2014 om at flere tusen kvinner i Norge er blitt kjønnslemlestet. Dette er tall som må tas på alvor. Derfor går regjeringen inn for å utvide varslingsplikten mot blant annet kjønnslemlestelse. For de barna det gjelder, betyr denne utvidelsen mye.

MED DE nye endringer i straffeloven vil foreldre som har utsatt barna sine for kjønnslemlestelse, eller som ikke har forhindret denne typen overgrep, bli straffet. Vi må tørre å erkjenne at foreldrene til en-

hver tid har ansvar for å følge opp sine barn. Det skal være trygt å vokse opp som ung jente i Norge, ikke helsefarlig.

2. Hindre nedprioritering av «kvinnesykdommer»

FREMSKRITTPARTIET VIL sette kvinnehelse på dagsordenen. Historisk sett har det imidlertid vært mindre fokus på sykdommer som i størst grad rammer kvinner. Nå lanserer regjeringen seks konkrete punkter for å bedre kvinners helse. Dette er et stort skritt i retning av et helsevesen og forskningsmiljø som prioriterer kvinners helse.

NOEN SYKDOMMER rammer kun kvinner - for eksempel livmor- og brystkreft. I regjering har FrP fått utformet og innført pakkeforløp på en rekke kreftbehandlinger, blant annet livmorkreft og brystkreft. Lovfestede tidsfrister i kreftbehandlingen gjennom såkalt pakkeforløp er noe FrP lenge har kjempet for. Det finnes også sykdommer som kan ramme kvinner og menn forskjellig, for eksempel hjerteinfarkt. Dette trenger vi mer kunnskap om. Derfor vil regjeringen styrke forskningsinnsatsen på kvinners helse gjennom Forskningsrådet.

FREMSKRITTPARTIET MENER at økt brukermedvirkning er et nøkkelord. Altfor ofte har kvinners egne synspunkter blitt ignorert i forskningen. Når brukermedvirkning prioriteres, blir forskningsmiljøene nødt til å ta hensyn til kvinners erfaringer og opplevelser. Befolkningen skal sikres gode helsetjenester uavhengig av kjønn.

3. Styrke pårørendes rettigheter

HISTORISK SETT har kvinner tatt en større del av omsorgs-

SILJE HEIMDAL

byrden i hjemmet, blant annet i pårørenderollen. En annen viktig del av regjeringens satsning på kvinnehelse er utarbeidelsen av en egen pårørendestrategi. Innsatsen som god omsorgsgiver er et uvurderlig arbeid som fortjener respekt og anseelse.

DERFOR HAR den nye pårørendestrategien som mål at pårørende skal kunne bevare sin egen helse og ha mulighet til å kombinere yrkes- og samfunnsliv med omsorg for sine nære. Vi kan ikke risikere at de som gjør en fantastisk innsats som pårørende skal bli skadelidende i for eksempel yrkeslivet.

VI MÅ erkjenne at selv om likestillingen i Norge er kommet langt, har kvinnehelse ikke fått den oppmerksomheten den fortjener.

SILJE HEIMDAL
Likestillingspolitisk talskvinne,
Frp

Fastlegekrisen – en villet krise?

NYLIG AT 50 kommuner har en alvorlig mangel på fastleger. Arbeiderpartiet tok i sin tid initiativet til fastlegeordningen. Du skulle få en lege som kjente deg igjen, og som kjente historikken din. En egen lege er ikke forbeholdt de med god råd, det er noe alle i landet har rett på.

VÅR FELLES helsetjeneste er en av verdens beste. Fantastiske fagfolk gjør hver dag en kjempeinnsats for deg og meg. Men for at helsetjenesten skal fortsette å tilby god hjelp til alle, må vi politikere følge med og justere underveis. En allmenn helsetjeneste som når ut til høy og lav, byfolk og folk i distriktene, kommer ikke av seg selv. Å opprettholde og videreutvikle den krever sterk politisk vilje.

DET ER nemlig nok av krefter

som trekker i en annen retning. Kommersielle aktører vil gjerne inn i helsetjenesten. Hvis vår felles helsetjeneste ikke er god nok, kan de som har råd til det fort ende med å velge den bort. Derfor er den varslede fastlegekrisen alvorlig. Stadig flere kommuner sliter med å få tak i og å holde på sine fastleger. Det rokker ved folks tillitt til fastlegeordningen. Fastlegekrisen er derfor både en rekrutteringskrise og en tillitskrise. Høyre-regjeringens privatiseringsiver er sterkere enn ønsket om å sikre en fastlegeordning for alle.

NÅR VI har ropt at fastlegeordningen er i fare, har helseministeren sagt at han ønsket å redde ordningen. Men samtidig er dette helseministeren som jobber for at flere kommersielle selskaper skal etablere seg i sykehussektoren.

Som kjemper for at velferds-konserner skal inn i eldreomsorgen. Fastlegekrisen var en varslet krise, man må nå også spørre om dette er en villet krise?

ARBEIDERPARTIET VIL fortsette å kjempe for fastlegeordningen. Den er rett og slett grunnmuren i vår felles helsetjeneste. En tjeneste der alle skal få hjelp, uavhengig av hvor de bor i landet eller hva du har i lommeboka. Hvis regjeringen forstår alvorret, må de legge fram budsjetter som faktisk løser krisen nå. Som stabiliserer tjenesten og sikrer rekruttering. Hvis ikke blir dette nok et eksempel på hvordan denne regjeringen kommersialiserer vår felles helsetjeneste, bit for bit.

INGVILD KJERKOL,
helsepolitisk talsperson for
Arbeiderpartiet